

Schippers van weleer

Door Corine Nijenhuis

Leendert Geerard ten Haaf, 71

Schipper 1968-2012

Variant, spits, 1930, 354 ton
Variant, Kempenaar, 1956, 500/700 ton
Variant, Dortmunder, 1967, 1075 ton
Variant, 1989, 2600 ton
Variant, 2001, 3952 ton

Het verschil tussen Leen en zijn voorvaders kan nauwelijks groter zijn als je naar hun schepen kijkt. Overgrootvader Ten Haaf voer een houten zeilscheepje van 18 ton, Leen, uiteindelijk, een motorschip van 4000 ton. Toch is de overeenkomst groot. Beiden hebben de Biesbosch in het bloed. Al is Leen nogal cynisch: 'Wat mij betreft bestaat de Biesbosch niet meer.'

Het schippersgeslacht Ten Haaf voert terug tot 1700. Vier van de zes generaties deden Biesboschwerk. Ze vervoerden producten uit het getijdengebied, lokaal, van gorzen naar vaste wal. Riet, griendhout, graan en in het na-jaar bieten. Grootvader Ten Haaf voer tot 1940 een ijzeren zeilaakje van 26 ton. Vader Ten Haaf had een luxe motor van 100 ton, hij voer het riet de Biesbosch uit, naar afnemers in Waasmunster. Toen het Deltaplan ontstond, wisten telers en vervoerders dat het

afgelopen was. Leen ziet het met lede ogen aan: 'Mensen die het niet van vroeger kennen vinden het prachtig.' Zijn Biesbosch is het niet meer: 'Vader zei het al: het wordt een grote wildernis. Nu stikt het van onkruid en brandnetels. Maar ja, het is natuur. Dus "mooi" verklaard.'

Spitsenvaart

Vader Ten Haaf verlegde zijn vaargebied. Leen kwam met 13 jaar aan boord, school zag hij niet zitten: 'Nog langer leren, dan zou mijn leven al grotendeels afgelopen zijn.' Gelukkig was zijn oom onderwijzer, die zorgde voor schriftelijk onderwijs. Hoewel Leen hem het eerste jaar vervloekte, is hij er nóg dankbaar voor.

Zijn vader was vooruitstrevend, meebewegen met de tijd was noodvader een spits en zette het op Leen's naam. Ze voeren er samen vier jaar op, tot Leen trouwde en vader met pensioen ging. Zijn vrouw was van de wal, maar voer met plezier. 'Als je vrouw er niet achter staat, wordt het een moeilijk geval.' Ze bevoeren België en soms Frankrijk. Maar Leen had weinig trek ik de spitsenvaart. Al was het goede business, er was een groot manco: elk jaar stakingen. Hij zag zichzelf er zijn pensioen niet mee halen, dus kocht hij een Kempenaar en ging de Rijn op. Leen's vader vond het lastig: 'Eerst voer je een groot-klein schip en nu een klein-groot

schip.' Achteraf gezien had Leen direct naar 1000 ton willen gaan, maar die stap was destijds te groot. Hij verlangde de Kempenaar, waardoor de kosten lager werden. Nadat hij er twee keer de motor uitvoer, kwam de zakelijkheid en koos hij voor 'verjonging en tonnage.'

Nieuwbouw

Na een Dortmunder volgde nieuwbouw. Leen behoorde tot de eersten die, buiten de containervaart, een 2600-tonner lieten bouwen: 'We hebben van ambachtelijk, langzaamzakelijk moeten worden.'

Na twee jaar liet hij het schip verlengen. Hij weigerde zich te specialiseren: 'Als het goed

gaat, krijg je gegarandeerd concurrentie en kun je geen kant uit.' In 2001 vroeg Leen zijn zoon: 'Wil jij blijven varen? Dan moeten we het materiaal verjongen.' Ze groeiden naar 135 meter. Een Chinees casco, Leen kocht het zelf op de veiling. Hij genoot ervan, zoals hij genoot

van handelen met opdrachtgevers. Want al is Leen een bevlogen schipper, hij houdt van zakendoen.

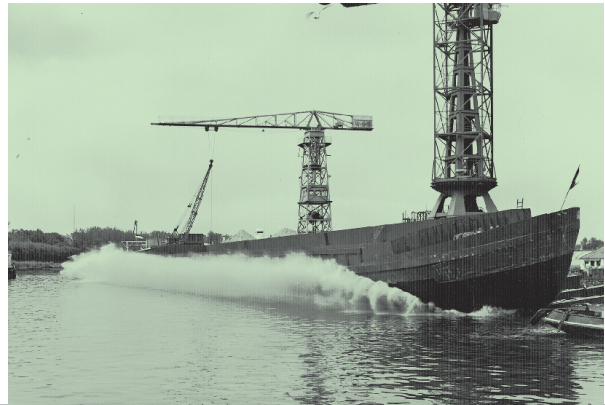
Nu is hij met pensioen. Hij heeft zijn scheepsaandelen aan zijn zoon overgedragen. Soms vaart hij, als zijn zoon niet kan. Maar alleen als zijn andere bezigheden dat toelaten. Want Leen is druk. Met zijn bestuursfunctie in de historische vereniging. Met lezingen, organisatie van tentoonstellingen. Hij heeft meer dan genoeg om handen. Want varen mag dan een manier van leven zijn; echt missen doet hij het niet.

Kent u iemand die beslist niet in deze serie mag ontbreken? Neem dan contact op met de redactie, of mail naar corine.nijenhuis@planet.nl

Schrijfster en beeldend kunstenaar Corine Nijenhuis schreef onder meer de non-fictie roman 'Een vrouw van staal', waarin zij niet alleen de geschiedenis van haar eigen varendе woonschip, maar ook die van de Nederlandse binnenvaart van 1901 tot nu vastlegde. Ontmoetingen met oud-schippers tijdens lezingen naar aanleiding van dit boek, leverden een serie nieuwe verhalen op, die tweewekelijks in Schuttevaer verschijnen.

www.corinenijenhuis.com

Tewaterlating van de Variant in 1989, in 1992 verlengd naar 110 meter. (Foto familie Ten Haaf)